

การสำรวจความเห็นของนักธุรกิจตามโครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจ/ธุรกิจ
ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยกับนักธุรกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(Business Liaison Program)

ไตรมาสที่ 3 เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2552

ส่วนเศรษฐกิจภาค สกอ. ได้ดำเนินการสำรวจความเห็นของนักธุรกิจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ประจำไตรมาสที่ 3 ปี 2552 รวมทั้งสิ้น 55 ราย ในจังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และอุบลราชธานี ประกอบด้วย โรงงานรับจ้างผลิตเพื่อส่งออก โรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล โรงงานแป้งมันสำปะหลัง ธุรกิจผลิตและจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูปในประเทศ ธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีกขนาดใหญ่/ขนาดกลาง/ขนาดเล็ก ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์/รถจักรยานยนต์ ธุรกิจบ้านจัดสรร ธุรกิจฟาร์มเลี้ยงโคนมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากนํ้านมโค ชมรมอสังหาริมทรัพย์ แรงงานจังหวัด จัดหางานจังหวัด ที่ดินจังหวัด และสภาอุตสาหกรรมจังหวัด

ผลการสำรวจภาวะธุรกิจดังกล่าวในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2552 และแนวโน้มในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2552 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ภาวะธุรกิจโดยรวม

ภาพรวมภาวะธุรกิจไตรมาสที่ 3/2552 ถึงแม้ว่าจะปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสที่ 4/2551 แต่ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจยังคงส่งผลกระทบต่อธุรกิจจำนวนมาก ทำให้ยอดการผลิต/ขายลดลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน โดยเฉพาะธุรกิจรับจ้างผลิตเพื่อส่งออก ได้แก่ ธุรกิจรับจ้างผลิตส่วนประกอบของชิ้นส่วนยานยนต์ ส่วนประกอบของชิ้นส่วนกล้องวิดีโอ ยี่ห้อแคนนอน รองเท้ากีฬา ยี่ห้อไนกี้ เป็นต้น สำหรับแนวโน้มไตรมาสสุดท้ายของปี 2552 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังมีความกังวลเกี่ยวกับความต่อเนื่องของคำสั่งซื้อ/ผลิตจากต่างประเทศ และปัญหาทางด้านการเมือง

1.1 ภาคอุตสาหกรรมเกษตร

- โรงงานน้ำตาล มียอดการผลิตและการส่งออกใกล้เคียงกับปีก่อน เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีการควบคุมจากภาครัฐ แต่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกสูงขึ้น
- โรงงานแป้งมันสำปะหลังที่จังหวัดกาฬสินธุ์ มียอดการส่งออกลดลงจากปีก่อน เนื่องจากการเข้าร่วมโครงการรับจำนำมันสำปะหลังกับภาครัฐ ทำให้ผลผลิตส่วนใหญ่เป็นของรัฐบาล
- โรงสีข้าวหอมมะลิที่ไม่เข้าร่วมโครงการรับจำนำ สามารถส่งออกข้าวไปต่างประเทศได้ตามปริมาณการผลิต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร

1.2 ภาคอุตสาหกรรมการผลิต

- โรงงานรับจ้างผลิตและส่งออกรองเท้ากีฬาที่หือไนกี้ที่จังหวัดนครราชสีมา ได้รับคำสั่งซื้อ/ผลิตจากสำนักงานใหญ่ถึงเดือนสิงหาคม 2552 เท่านั้น เนื่องจากผู้ว่าจ้างย้ายฐานการผลิตบางส่วนไปที่ประเทศจีนและเวียดนาม
- โรงงานรับจ้างผลิตและส่งออกเสื้อผ้ากีฬาและชุดชั้นในสตรี ถึงแม้ว่าคำสั่งซื้อ/ผลิตจะลดลงจากระยะเดียวกันของปีก่อน แต่ยังมีต่อเนื่องไปถึงสิ้นปี 2552 คาดว่าปริมาณการผลิตรวมจะลดลงจากปีก่อนประมาณร้อยละ 10 สำหรับในปีหน้าเสื้อผ้ากีฬาที่หือไนกี้ก็จะย้ายฐานการผลิตไปประเทศอื่น
- โรงงานรับจ้างผลิตส่วนประกอบของชิ้นส่วนกล่องวิดีโอที่หือเคนนอน มียอดขายหดตัวอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันใช้กำลังการผลิตเพียงร้อยละ 40 และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปผลิตสินค้าประเภทอื่นในปีหน้า
- โรงงานรับจ้างผลิตส่วนประกอบของชิ้นส่วนฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์และเครื่องใช้ไฟฟ้า มียอดคำสั่งซื้อ/ผลิต ลดลงกว่าครึ่งหนึ่งในช่วงปลายปี 2551 แต่เริ่มมีคำสั่งซื้อ/ผลิต เพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงไตรมาสที่ 2/2552 และในปัจจุบันมีการผลิตใกล้เคียงกับระยะเดียวกันของปีก่อน
- โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือนจากไม้ ยอดส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นลดลงอย่างมาก จึงต้องปรับตัวโดยการจำหน่ายผ่านกลุ่มธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีกขนาดใหญ่ในประเทศ
- โรงงานผลิตอาหารแช่แข็งสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปเพื่อส่งออกได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจไม่มาก ปัจจุบันมีการใช้กำลังการผลิตร้อยละ 80 คาดว่าในไตรมาสที่ 4/2552 จะมียอดขายเพิ่มขึ้นตามความต้องการของผู้บริโภคในต่างประเทศซึ่งเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว
- โรงงานผลิตและจำหน่ายน้ำอัดลม โคคา-โคลา ยอดการจำหน่ายเพิ่มขึ้น แม้ว่าความต้องการของผู้บริโภคจะไม่เพิ่มขึ้นเนื่องจากสามารถชิงส่วนแบ่งการตลาดจากผู้ผลิตรายใหม่ (BIG COLA) กลับคืนมาได้

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า ธุรกิจรับจ้างผลิตเพื่อส่งออก โดยเฉพาะกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จะใช้วัตถุดิบจากผู้ว่าจ้าง ดังนั้น รายได้ที่แท้จริงจึงไม่ได้มาจากมูลค่าของสินค้า แต่เกิดจากราคาจ้างแรงงานเท่านั้น หากคำสั่งซื้อ/ผลิตลดลงจะมีผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานโดยตรง

1.3 ภาคการอุปโภค/บริโภคของประชาชน

ห้างค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่ (Modern trade) ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ยอดขายในไตรมาสที่ 3 ลดลงจากไตรมาสก่อน ซึ่งเป็นไปตามฤดูกาลที่อยู่ในช่วงทำการเกษตร ประกอบกับเกิดปัญหาการแพร่ระบาดของไข้หวัดใหญ่ 2009 ทำให้ผู้บริโภคไม่มั่นใจในความปลอดภัยจากการไปซื้อสินค้าตามห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ นอกจากนี้ ตั้งแต่เกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปลายปี 2551

ผู้ประกอบการธุรกิจให้สินเชื่อเพื่อเช่าซื้อรถยนต์ได้เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยเงินกู้มากขึ้น จึงทำให้กำลังซื้อของผู้บริโภคลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน

2. ด้านการลงทุน

ผู้ประกอบการที่รับจ้างผลิตเพื่อส่งออก ส่วนใหญ่จะได้รับคำสั่งซื้อ/ผลิตลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จึงยังไม่มีแผนการลงทุนเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการกิจการผลิต/จำหน่ายสินค้าภายในประเทศหลายราย มีแผนขยายการลงทุนเพิ่มขึ้น เช่น ธุรกิจเลี้ยงโคนมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากน้ำนมโคที่จังหวัดนครราชสีมาจะสร้างโรงงานใหม่ เพื่อรองรับกับการขยายสาขาอีก 24 แห่งภายใน 5 ปีข้างหน้า ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายรถยนต์โตโยต้าในจังหวัดอุบลราชธานีจะเปิดสาขาเพิ่มที่อำเภอวารินชำราบและเพิ่มศูนย์บริการทำสีรถยนต์ ธุรกิจโรงสีข้าว/ผลิตอิฐบล็อกในจังหวัดร้อยเอ็ดจะสร้างโรงงานผลิตไฟฟ้าที่ใช้ถ่านเป็นวัตถุดิบขนาด 9.9 เมกะวัตต์ และจะเพิ่มเครื่องจักรในการผลิตอิฐบล็อกอีก 1 ชุด และธุรกิจผลิตนมถั่วส่งโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ดจะลงทุนซื้อเครื่องจักรผลิตนมถั่วเป็นต้น

3. ด้านการจ้างแรงงาน

โดยทั่วไปธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ จะมีการปรับตัวทางด้านแรงงาน โดยจะไม่รับพนักงานใหม่ทดแทนเมื่อมีการลาออก แต่จะใช้วิธีให้พนักงานทำงานล่วงเวลาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต หากได้รับคำสั่งซื้อ/ผลิตเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ 2 และ 3 ธุรกิจการผลิตสินค้าบางประเภทได้รับคำสั่งซื้อ/ผลิตมากขึ้น ทำให้มีความต้องการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ได้แก่ ธุรกิจผลิตเสื้อผ้ากีฬาและชุดชั้นในสตรีเพื่อการส่งออก และธุรกิจรับจ้างผลิตส่วนประกอบของชิ้นส่วนฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ

- 1) สถาบันการเงินไม่ควรมองภาพรวมของอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และธุรกิจโรงสีข้าวว่าเป็นธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูง และระงับการสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการที่ยังมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจได้รับผลกระทบด้วย
- 2) ภาครัฐควรผ่อนคลायกฎระเบียบของเครดิตบูโร เพื่อให้ลูกค้าที่มีศักยภาพและเริ่มมีความมั่นคงทางการเงิน สามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้
- 3) ภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อซื้อเครื่องจักรใหม่แก่ผู้ประกอบการที่ยังมีศักยภาพและมีรายได้จากการส่งออก แต่เป็นหนี้ NPLs ผ่านธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ เพื่อช่วยให้ผลผลิตมีคุณภาพสูงขึ้น และมีต้นทุนที่ต่ำลง สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้
- 4) ธปท. ควรผ่อนปรนการจัดชั้นหนี้ NPLs ของธนาคารพาณิชย์ที่ให้ความช่วยเหลือธุรกิจโรงแรม โดยการให้ลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้เฉพาะดอกเบี้ยและปลอดการผ่อนชำระหนี้เงินต้น (Grace Period)

เป็นช่วงเวลาระยะสั้น เช่น 1-2 ปี เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถอยู่รอดได้ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ และไม่สร้างภาระการกันเงินสำรองให้กับธนาคารพาณิชย์

5) ธปท. ควรเข้าไปดูแลและจัดการในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยน เพื่อไม่ให้ค่าเงินบาทแข็งตัวหรือผันผวนมากเกินไป ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ

6) ธปท. ควรดูแลส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับสินเชื่อที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมมากขึ้น เพื่อให้ผู้ประกอบการ/ผู้บริโภคมียอดเงินที่ต่ำลงและประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

7) นโยบายประกันราคาสินค้าเกษตร น่าจะเป็นวิธีที่จะช่วยให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการผลิตเพื่อให้ได้ปริมาณมากซึ่งสามารถจำหน่ายได้ทั้งหมด ไปให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ขายได้ในราคาดี นอกจากนี้ ภาครัฐควรดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยเฉพาะด้านการศึกษา และให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชที่ถูกต้องวิธี เช่น ข้าวและพืชไร่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระยะยาว

8) ภาครัฐควรศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากธุรกิจค้าส่ง-ค้าปลีกข้ามชาติขนาดใหญ่ (Modern Trade) ที่มีต่อเศรษฐกิจ/ธุรกิจในท้องถิ่นและชุมชน

9) ภาครัฐควรช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินของรัฐได้มากขึ้น และควรผลักดันให้สถาบันการเงินของเอกชนเพิ่มบทบาทในการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจ SMEs มากขึ้น นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้มีสถาบันการเงินภาคประชาชนที่ให้บริการแก่ประชาชนในเขตเมืองและชนบทที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนของภาครัฐและเอกชนได้

10) ภาครัฐควรแก้ไขและจัดการในเรื่องการแพร่ระบาดของไข้หวัด 2009 โดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในความปลอดภัยจากการเดินทางไปท่องเที่ยวและการจับจ่ายใช้สอยตามห้างสรรพสินค้าทั่วไป

11) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศจีน ที่ใช้วิธีรับซื้อตู้เย็นเก่าจากประชาชน และจ่ายคูปองให้ไปซื้อตู้เย็นใหม่ในราคาต่ำ ทำให้อุตสาหกรรมการผลิตตู้เย็นขยายตัวมากขึ้นและส่งผลดีต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องประเภทอื่นอีกด้วย

12) เขตอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ควรมีการปรับปรุงสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ถนน น้ำประปาและสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น เพื่อให้ให้นักลงทุนสนใจที่จะเข้ามาตั้งโรงงานในจังหวัดนครราชสีมามากขึ้น

ส่วนเศรษฐกิจภาค

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตุลาคม 2552